

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA BOBEDI (SAL)

PAMPIRI YA 1 (P1)

HLAKOLA/TLHAKUBELE 2012

FREE STATE

MATSHWAO: 120

NAKO: dihora tse 2½

Pampiri ena e na le maqephe a 18.

DITAELO HO MOHLAHLAHOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO tse THARO, e leng:

KAROLO YA A: Tekokutlwisiso	(30)
KAROLO YA B: Kgutsufatso	(10)
KAROLO YA C: Thutapuo le tshebediso ya puo	(60)
KAROLO YA D: Dingolwa (Palekgutswe)	(20)

2. Bala ditaelo TSOHLE ka hloko.
3. Araba dipotso TSOHLE.
4. Qala karolo e NNGWE le e NNGWE leqepheng le LETJHA.
5. Seha mola qetellong ya karolo e nngwe le e nngwe.
6. Nomora dikarabo tsa hao jwalo feela ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
7. Tlola mola dipakeng tsa dikarabo tsa hao.
8. Ngola ka mongolo o makgethe mme o balehang.
9. Tsepamisa maikutlo haholo mopeletong le popong ya dipolelo tse nepahetseng.
10. Dipotso TSOHLE di arajwe ka Sesotho.

KAROLO YA A: TEKOKUTLWISISO

Karolong ena o nehlwe mefuta e mmedi ya ditema. Bala tema e nngwe le e nngwe ka tlhoko o nto araba dipotso tsohle tse botsitsweng hodima yona.

POTSO YA 1

Bala tema ena e latelang ka tlhoko, ebe o araba dipotso tse hlahang tlasa yona. Araba ka lentswe le le leng feela moo ho hlokehang, ntle le haeba potso e hloka tlhaloso kapa karabo e teletsana.

TEMA YA 1

Silindile Nondangala ke naledi e tsebahalang haholo e bapalang karolo ya tameneng tshwantshisong ya '*Generations*' thelevisheneng. Kajeno Silindile o bonahala e le mme e motenya. Silindile o ne a apara diaparo tsa boholo ba 30 ha a ntse a hola. Ka nako eo o ne a le dilemo tse mashome a mabedi. Habo ba bararo feela, mme yena ke ngwana wa pele (letsibolo). Ba hodisitswe ke mme wa bona ya se nang molekane. Habo ke mane Section B lekeisheneng la Umlazi, KwaZulu-Natal. Silindile o re e ne e le yena feela lelapeng la habo ya hotseng a le mosesane.

'Ha re sa hola, re ne re bolellwa hore ka mora ho ba le ngwana, motho wa mme o a nona, empa seo ha se a ka sa etsahala ho nna hobane ka mora letsibolo la ka, ke ne ke ntse ke na le fikara e ntle ke sa fetoha', ke yena eo.

Le ha ho le jwalo, eitse ha a le dilemo tse 29, a qala ho nona ka mora ho fumana ngwana wa bobedi. O ile a fumana ho le thata ho theola mmele oo o bakilweng ke boimana. O ka nahana hore botenya bona bo a mo kgathatsa empa ho hang ha bo mo kgathatse. 'Ke ne ke ja seo ke se ratang, ha ho a ka ha ba teng nako eo ke tlamehang ho shebana le botenya bona ba ka.' Ho bolela Silindile. Nakong eo re neng re ilo nka ditshwantsho tsa Silindile enwa eo e leng naledi e dilemo di 30, re ile ra swaba ha re fumana hore ha a kamoo re neng re lebelletse kateng, o lerata jwalo ka mam'Ruby eo re mo ratang setshwantshong sa '*Generations*'.

Silindile o thotse, ha a tshwane le ha a le thelevisheneng. O boletse hape hore ha a rate marikgwe, mekgabiso ya sefahleho, diwiki, manala le dintshi tsa maiketsetso. O rata botle ba hae ba tlhaho. Ha re ntse re tswela pele ka puisano ya rona, ho ile ha hlaka hore ho na le se tshwanang ho Silindile le mam'Ruby, bobedi ba na le boitshepo. 'Ho jwalo ka bobedi ba rona; re a itshepa, mme re rata le bolokolohi ho tsa ditjhelete', ke Silindile eo a re kena hanong. Nakong e fetileng batho ba ne ba sa atise ho bua hantle ka basadi ba batenya. Tjhe jwale re leboha sebini sena sa matjhaba, ke bolela Beyonce Knowles, ya hlalileng le lebitso lena la mam'Ruby le hlalosang mme wa tameneng.

[E qotsitswe le ho lokiswa ho tswa makasineng wa *Bona*, Pherekong 2011: 15]

- 1.1 Bolela lebitso la tulo le provense eo Silindile a holetseng ho yona. (2)
- 1.2 Silindile o hlahella setshwantshong se bitswang mang thelevisheneng? (1)
- 1.3 Bolela hore polelo e latelang ke *Nnete* kapa *Mafosi* o be o fane ka lebaka. (3)
Silindile o ne a ratuwa haholo ke ntate wa hae.
- 1.4 Fana ka dintlha tse PEDI tse bontshang phapano mahareng a Silindile le mam'Ruby wa thelevisheneng. (4)
- 1.5 Bolela dintho tse PEDI tseo Silindile le mam'Ruby ba tshwanang ka tsona. (2)
- 1.6 Tlatsa dikgeo tse siilweng dipolelong tse ka tlase ka ho kgetha karabo e nepahetseng ho tseo o di filweng.
  - 1.6.1 Silindile o ne a apara diaparo tsa boholo ba ... ha a sa le monyenyanane. (1)
    - A 29
    - B 30
    - C 42

1.6.2 Ho ya ka tema Silindile o ne a na le bana ba ...

A babedi.

B bararo.

C tsheletseng.

(1)

1.6.3 Letsibolo ke ngwana ya hlahileng ... ka lapeng.

A pele

B qetellong

C ka mora mafahla

(2)

1.6.4 Tameneng ke moo ho ...

A bapalwang tense.

B rekiswang mashala.

C rekiswang jwala.

(2)

1.7 Ho ya ka maikutlo a hao, na ke toka hore ho hirwe batho ba batenya thelevisheneng? Fana ka ntlha e le NNGWE e dumellanang le karabo ya hao.

(2)

Bala le ho boha tema ena e latelang ka tlhoko, ebe o araba dipotso tse botsitsweng hodima yona. Araba ka lentswe le le leng feela moo ho hlokehang, ntle le haeba potso e hloka tlhaloso kapa karabo e teletsana.

TEMA YA 2

1

2 Tlohelang ntwā bo!

3 Lelapa le lokela ho hlompšana, mme le sebetse mmoho. Bothata ba lona ke tla bo rarolla.

4 Re ka tswella pele ha re ka sebetse mmoho ka lerato.

[E qotsitswe le ho lokiswa ho tswa makasineng wa *Bona* wa Pherekong 2011]

1.8 Hlalosa hore ho etsahalang setshwantshong sa 1.

(2)

- 1.9 Na batho baa ba lwanela ka hara jarete kapa ka ntle ho yona? (1)
- 1.10 Mosadi ya hlahellang setshwantshong sa bobedi o leka ho etsa eng? (1)
- 1.11 Mosadi eo o eletsa banna bao ka ho reng setshwantshong sa boraro? Ngola dintlha tse PEDI feela. (4)
- 1.12 Ke bopaki bofe ho ya ka setshwantsho sa 4 bo bontshang hore maemo a hlahisitsweng setshwantshong sa 1 a se e fetohile, kgotso e se e le teng? (2)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 30

KAROLO YA B: KGUTSUFATSO**POTSO YA 2****TEMA YA 3**

Bala ditaba tsa tema e latelang, e be o di kgutsufatsa ka dintlha tse supileng ka mantswe a sa feteng a 60. Dintlha tsa hao di be ka sebopeho sa dipolelo tse hlahlamanang, e seng ka lentswe le le leng feela. Bontsha palo ya mantswe ao o a sebedisitseng qetellong ya kgutsufatso ya hao.

BANNA LE BONA BA A HLEKEFETSWA

Tlhekefetso ha e etswe feela ho basadi le bana, le banna ba a hlekefetswa. Banna le bona ba a hlekefetswa malapeng a bona, mme sena se bohloko haholo. Monna o na le maikutlo le ditokelo tse lokelang ho hlompheha le hona ho sirelletswa hantle jwalo feela ka tsa basadi le bana. Banna le bona ba na le ditokelo ho ya ka molao wa motheo, mme haeba di le teng, ho bonahala ha di nkelwa sebaka ke tsa bana le basadi. Ha monna a tlaleha hore o hlekefetswa ke bana le mosadi, o a tshehuwa, a nkuwe e le setlatla feela se sa kgoneng ho laola lelapa la sona.

Ha ntate a fumana mohatsa hae a sa robala lapeng, mme bana bona ba hana ho ya sekolong, ntate eo o tlameha ho thola na? Ha a bontsha hore ha a dumellane le mekgwa eo e mebe, ho se ho thwe o a hlekefetsa. Ke lona lebaka le etsang hore bontate ba bangata ba qetelle ba inehetse tahiing kapa ba bolaye lelapa kaofela, mme le yena a ipolae. Ketso ena ha se yona tharollo, le ha ho le jwalo ha ho mang ya mamelang selo sa bona.

[E qotsitswe le ho lokiswa ho tswa makasineng wa *Bona* wa Pudungwana 2010:12]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:**10**

KAROLO YA C: THUTAPUO LE TSHEBEDISO YA PUO**POTSO YA 3**

Bala tema ena, e be o araba dipotso tsa thutapuo le tshebediso ya puo tse e latelang.

TEMA YA 4

Monna eo a mo kena hanong. O ne a e na le lentswe le letenya, hape e le monna e molele eo e kang o lelefala le ho feta ka baka la lefifi. Ha a qala ho bua a tsosa menahano e mengata ho Nkotso. Monna enwa ke mang, hona ke ne ke kopana kae le yena? Lentswe lena ke la motho eo ke mo tsebang, empa ke mang? A phakisa a bua hore a se ke a hlalefisa enwa hore o ntse a ipotsa dipotso ka yena. 'Ka nnete ha ke a o bona le ho o bona moo. O ne o eme o itse tu! Le ha le nna ke ntse ke kgathatsehile ka tse amanang le nna. Ke hlile ka bona.'

Monna eo a bua a bile a tshehatsheha. 'Ke eng? O batlang? Na o lahlehetswe ke ho hong?' 'Tjhee, ke ne ke mpa ke batla moo ho dulang mofumahatsana Samina.' Nkotso a thola ha a fihlelwa ke monahano wa hore mohlomong o se a sentse ditaba, o ntshitse ditaba di patehile. Monna eo a tsheha haholo feela a nto re: 'Ke bone hang feela hore o labalabela ho bona e mong wa basadi. Ke hona mona haufi. Le nna ke ne ke se ke kena teng. Tloo, ke tla o bulela. Moya ona o se o bile o bata haholo.'

[E qotsitswe le ho lokiswa ho tswa bukeng ya *Peo ena e jetswe ke wena*, IM Moephuli, 1988:18]

- 3.1 Polelong e tla latela, fetolela lentswe le ka masakaneng ho lehlalosi la sebaka. Ngola karabo feela.

Mohlala: Ba ile ba kena (ntlo). Karabo: ntlong.

Motho eo o ne a eme (lefifi). (2)

- 3.2 Lokisa lentswe le ka masakaneng hore le be ho leamanyi le tla etsa hore polelo e be le moelelo o nepahetseng.

3.2.1 Lentswe lena ke la motho eo ke mo (tseba). (2)

3.2.2 Monna ya (bua) ke Nkotso. (2)

- 3.3 Lentswe 'bua' ke lelatodi (antonime) la lentswe 'thola'. Fana ka malatodi/diantonime tsa mantswa a ntshofaditsweng dipolelong tse latelang. Ngola nomoro le karabo feela.

3.3.1 Ha a **qala** ho bua ha thola ha re nyele. (2)

3.3.2 Monna eo a **phakisa** ho ya thusa Nkotso. (2)

- 3.4 Polelo ena, '*Na ke ne ke kopana kae le yena?*' ke potso. Fetolela polelo ena e latelang ho potso, e be o qala potso ya hao ka lentswe le ngotsweng ka masakaneng.

O ahile hona motseng oo. (Na) (2)

- 3.5 Lentswe lena, 'enwa' polelong ena, 'Monna **enwa** ke mang?' ke lesupi. Sebedisa masupi a latelang dipolelong tseo o ipopetseng tsona.
- 3.5.1 lena › (2)
- 3.5.2 tsena › (2)
- 3.6 Sekapolelo sena, 'Ho kena motho hanong' se bolela ... Kgetha karabo e nepahetseng ho tsena:
- A Ho bua motho e mong a ntse a bua
B Ho se kgetholle
C Ho fa motho dijo ka nkane (2)
- 3.7. Polelwana, 'le letenya', polelong ena, 'O ne a ena le lentswe le letenya' ke lekgethi. Sebedisa makgethi ana a latelang dipolelong tseo o ipopetseng tsona.
- 3.7.1 -holo › (2)
- 3.7.2 -sweu › (2)
- 3.8 Lentswe lena 'tu!' polelong ena, 'O ne o eme o itse **tu!**' ke leetsisamodumo. Tlatsa sekgeo se siilweng ka leetsisamodumo le nepahetseng. Kgetha karabo ho tseo o di filweng ka tlase.
- Metsi a bata ...
- A ngoo!
B to!
C po! (1)
- 3.9 Polelo ena e bonngweng: 'Monna eo o bua a bile a tsheha'. Ha e le bongateng ke, 'Banna bao ba bua ba bile ba tsheha'. Ngola polelo e latelang e le bongateng:
- Mofumahatsana o ne a dula moo. (2)
- 3.10 Polelo ena, e ho lekgathe letlang: 'Moya ona o shebahala o tla bata.' Fetoletsa polelo e latelang ho letlang.
- Nkotso o etela ha Samina. (2)
- 3.11 Polelo e latelang, 'O ne a na le lentswe le letenya **hape** a le molelele.' Lentswe le ngotsweng ka botsho ke lekopanyi le kopanyang dipolelo tse pedi. Kopanya dipolelo tse pedi tse latelang ka lekopanyi le ka masakaneng.
- Banna ba eme ka ntle. Ho na le moya o batang. (empa) (2)

3.12 Ipopele dipolelo tse pedi tseo ho tsona o bontshang meelelo e mmedi e sa tshwaneng ka lentswe 'thola':

3.12.1 thola > (2)

3.12.2 thola > (2)

3.1.3 Polelo ena, 'Nkotso o fihlelwa ke monahano o mong', e ho boetsuwa. Fetolela polelo ena e latelang ho boetsuwa. Qala polelo ya hao ka mantswe a ka masakaneng.

Nkotso o sentse ditaba. (Ditaba di ...) (2)

3.14 Bala tema ena ebe o lokisa diphoso tse hlahellang ho yona, tse kang tsa puo, tsa mopeleto, tsa matshwao a puo le moo ho sebedisitsweng puo e sele eo e seng Sesotho. Seha mola moo o lokisitseng diphoso.

TEMA YA 5

Baithuti ba Kereite ya 12 ba 2010 ba ile ba itukisetsa ka matla mabapi le ditlahlobo tsa bona. e mong le e mong a ibolella hore o ikemiseditse ho pasa mafelong a slemo. lefapha la Thuto le lona le ile la fa baithuti support ka ho tlisa mananeo a thuto dikolong le dikampong ka nako eo dikolo di kwalletsweng matsatsi a phomolo? Mathata ke hore babang ba baithuti ba ne ba fihla late dithutong.

(10)

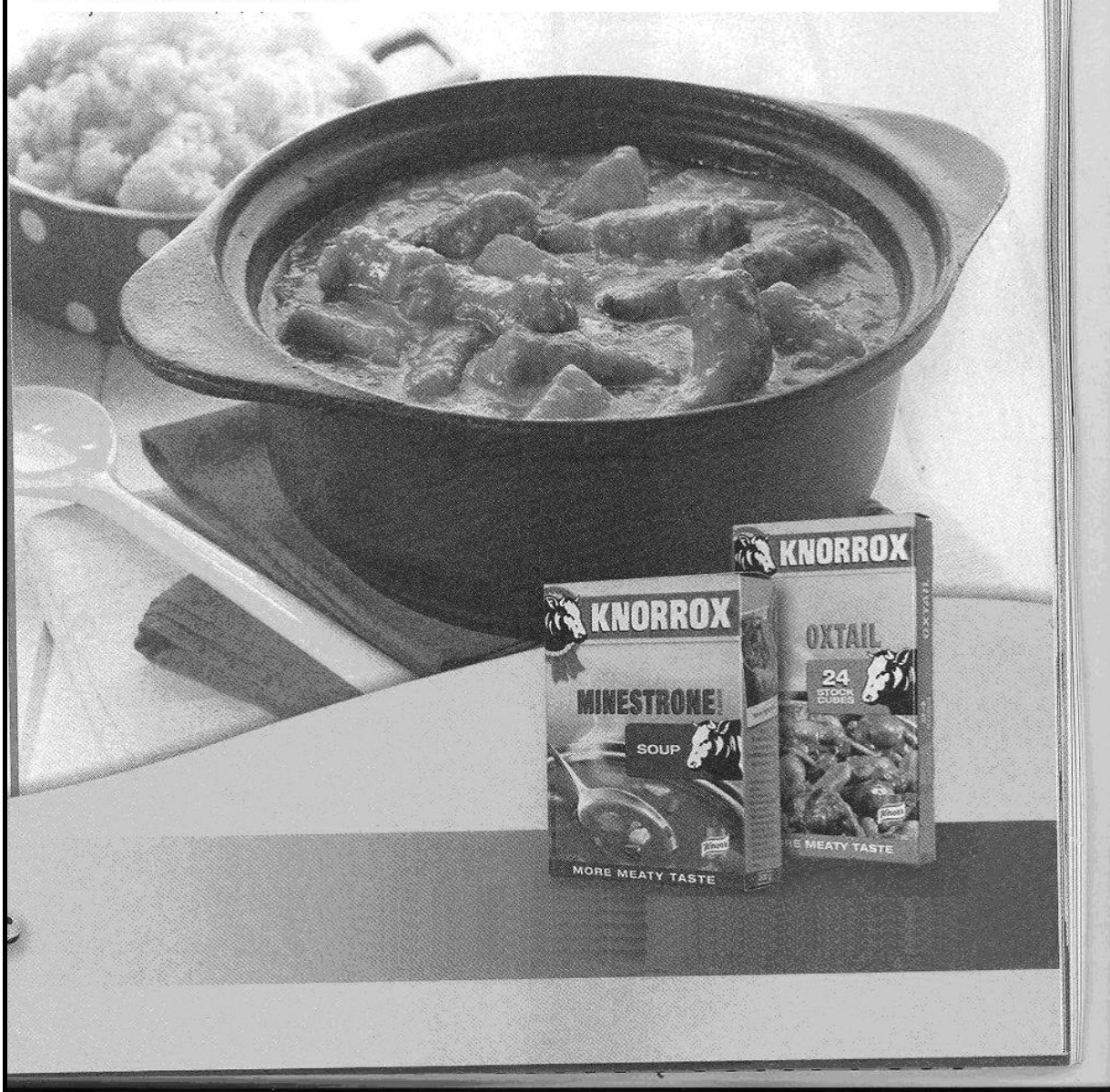
Bala le ho boha setshwantsho se temeng e ka tlase, mme o arabe dipotso tse theilweng hodima tema.

TEMA YA 6

SETJHU SA BOEREWORS LE MOKUPU KA TSHEBEDISO YA KNORROX

MOKGWA

1. Kenya eie pitseng ho fihlela e le sootho hantle.
2. Kenya maqa a boerewors, mme o a hadike ho fihlela a ba sootho hantle.
3. Kenya ditamati, mme o di hadike metsotso e 2.
4. Kenya mokopu le dikopi tsa metsi tse pedi motswakong wa boerewors, fokotsa motjheso wa setofo hore di tle di bele butle ka metsotso e 20.
5. Kenya dikgaba tse 2 tsa sopho ya Knorrox le Knorrox ya setoko, di fuduwelle motswakong o ka pitseng, mme di tlohelle hore setjhu se bele metsotso e ka bang 10.
6. Se ka jewa ka reisi kapa papa.

[E qotsitswe le ho lokiswa ho tswa makasineng wa *Bona*, Pherekong 2011:25]

3.15 Ke sehlahiswa sefe se bapatswang temeng ee?

(1)

- 3.16 Setjhu se ka pitseng e setshwantshong ke sa eng? (2)
- 3.17 Dijo tseo o di boletseng karabong ya hao e ho 3.16 ka hodimo di natefiswa ka eng ho ya ka kutlwisiso ya hao? (2)
- 3.18 Dijo tsee tse ka pitseng di ka jewa ka eng ho ya ka ditaba tsa tema? (1)
- 3.19 Ke setshwantsho sa phoofolo efe se hlahelletseng mabokosong a dinoko tsa sehlahiswa see se bapatswang? Kgetha karabo e nepahetseng ho tseo o di fuweng ka tlase:
- A Fariki
B Kgomo
C Kgoho (1)
- 3.20 Ho ya ka kutlwisiso ya hao ya tema, hobaneng ha lebitso lee '*Knorrox*' le ngotswe ka mongolo wa tlhaku tse kgolo lebokosong? (2)

Bala le ho boha tema e latelang, o nto araba dipotso tse thehilweng hodima yona.

TEMA YA 7

Johannesburg
2000
18 Hlakola 2011

Mookamedi
Coke Minerals, PTY Limited
PO Box 213
Bedfordview
1400

Monghadi/Mofumahadi

Ke ntse ke phela ekaba wena o ntse o phela jwang hara dipula tse nang hakana matsatsing aa? Ke bone lesedinyaneng hore khampani ya lona e na le sekgeo sa mosebetsi wa bongodi.

Ke ne ke kopa ho nkuwa ka ha ke na le mangolo oohle a pakang hore nka kgona ho etsa mosebetsi oo wa bongodi, a kang a khomphuta, nehelano le tataiso le la ho ngola diraporoto.

Ke na le dilemo tse mashome a mararo. Ke ne ke sebetse khampaning ya Simba ho tloha ka selemo sa 2004 ho isa 2009. Feme eo e ile ya kwalwa ka ha phaello e ne e se e fokola mme ho se ho se tjhelete ya ho ka patala basebetsi. Ke dutse feela mme ha ke sebetse.

Ke tla thaba ha nka fuwa mosebetsi oo.

*Ke nna
Thabang*

- 3.21 Bolela mofuta wa tema e hlahelletseng ka hodimo. (1)
- 3.22 Ke aterese ya mang e ngotsweng ka letsohong le letshehadi? (1)
- 3.23 Ke ditaba dife tse ngotsweng seratswaneng sa pele sa tema ee, mme di sa tlameha ho ngolwa mofuteng ona wa tema? (2)
- 3.24 Na ebe ho tla ba bobebe hore lengolo le arabang Thabang le finyelle ho yena? Fana ka lebaka. (2)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 60

KAROLO YA D: DINGOLWA**MAKUMANE A THATA A BOPHELO – JM Maqubela****Ditaelo:**

- Ho botsitswe dipotso tse pedi (Potso ya 4 le Potso ya 5) bukeng ena
- Kgetha, mme o arabe potso e le NNGWE feela
- Haeba o kgetha ho araba POTSO YA 4, o arabe le dipotswana tsa yona e leng (4.1 le 4.2)
- Haeba o kgetha ho araba POTSO YA 5, le teng o arabe dipotswana tsa yona e leng (5.1 le 5.2)

POTSO YA 4

- 4.1 Bala qotso ena ebe o araba dipotso tse itshetlehileng hodima pale kaofela ha yona.

NALENG TSA PHAKWE

Ka morao ho dikgwedi tse hlano ke le mona bookelong, ka lokollwa mme ka kgutlela lapeng. Le ha ke sa tsebe hore na ke ne ke pholohe jwang, ke ile ka leboha bophelo ba ka. Ee, ke phonyohile empa jwale ke se ke le seqhwala. Maoto a ka a ile a robeha ka bobedi. Ke kgolwa ke ile ka lahlwala ka ntle ho terene e neng e matha ka lebelo. Ee, ke kgolwa jwalo hobane le ka letsatsi ha ke eso fumane motho ya kileng a hlalosa se neng se etsahale ntle le hore ke ne ke iswe bookelong ke monna ya sa tsejweng. Ya sa kang a siya le ha e le lebitso kapa aterese ya hae hona mona bookelong. Ka mehla ke nne ke lakatse ho leboha monna enwa ya mohau.

- 4.1.1 Ke mang ya phetang ditaba tsena? (1)
- 4.1.2 Mophetwa eo o tswile kotsi a hlaha kae? (1)
- 4.1.3 Mophetwa enwa o ne a okelwa sepetleleng sefe? (1)
- 4.1.4 Hlalosa hore o utlwisisa eng ka polelo ena: Ke se ke le seqhwala. (2)
- 4.1.5 Ke dintho dife tse tharo tse bontshang hore tikoloho ya pale ena ke ya toropong. (3)
- 4.1.6 Ke lebaka lefe le entseng hore mophetwa a se tsebe monna ya mo tlisitseng bookelong? (2)

- 4.2 Bala qotso ena, ebe o araba dipotso tse e latelang tse itshetlehileng hodima pale kaofela ha yona.

MPHO E MAKATSANG

Ka letsatsi la dikapeso ntatae a rata ho ya bona tsohle. O ne a rata ho ya bona ha mora a amohela lengolo lena la tlotlo ya ho phetha dithuto tsa bosuwe. Letsatsi lena le ne le hlophiseditse mokete. Dibui ho menngwe tsa bohlokwa ruri. Bongata e le tse fetileng mangolo a diyunivesiti a mona a bitswang dikgerata. Mokete wa qala mme bohle ba phuthehela tulong e kgethilweng. Mona ho ne ho kgabisitswe hantle hoo bohle ba tlileng moketeng ba bileng ba tsota. Pele ho ka ajwa mangolo, ha bua dibui tse neng di ngotswe lenanepuong. Dibui tsena di ne di fana ka dikeletso ho bohle ba qetang kapa ba sa tswa qeta dithupelo tsa bona. Bohle ba akgela tsa bophelo bo ka pele ho mahlo kapa kelello tsa rona. Ho ne ho qala ho bonahala ho ba bang ba qetileng dithupelo hore mona lefatsheng ba sa le ntlhaneng feela mme leeto la bophelo le sa saballetse. Bonnete ho ne ho hlile ho tshosa sebakeng sena. Se hlompheha e le ka nnete.

4.2.1	Ke mophetwa ofe ya neng a apara moketeng oo?	(1)
4.2.2	Lebitso la ntate wa mophetwa eo ke mang?	(1)
4.2.3	Ke lebaka lefe le neng le etsa hore batho bohle ba tlileng moketeng ba tsote?	(2)
4.2.4	Ke ketso efe e ileng ya etsuwa pele ho ka ajwa mangolo?	(2)
4.2.5	Lekala leo la thuto o le phethetse sekolong sefe?	(1)
4.2.6	Bolela dimpho tse pedi tseo mophetwa enwa a ileng a di fuwa ke ntatae e le ho mo kgothalletsa ho ithuta?	(2)
4.2.7s	Mophetwa eo a neng a apara, o ile a kgothalletswa ho nkela lekala la hae la thuto ke mang?	(1)
		[20]

KAPA

POTSO YA 5

- 5.1 Bala qotso ena ebe o araba dipotso tse itshetlehileng hodima pale kaofela ha yona.

HOBANENG MME

Molahlehi a dula fatshe haufi le monyako. A boela a tonela lemati mahlo. A hlahloba hempe eo a neng a e apere. Letsoho le letshehadi a le atametsa haufi le sefahleho sa hae. A tadima letshwao la ente e hlabilweng letsohong lena. E ne e le letheba le kang leqeba la kgale. Leqeba lena le ne le bonahala eka ke leihlo le shebileng hore na Molahlehi enwa o nahanang ka lona. Ka hlakoreng le leng Molahlehi a le tadimetse bora. A nahana le ho kgaola letsoho lena. A ipotsa le hore na hobaneng ha a ile a amohela sepeiti sena se mo kentseng ka hara tebetebe ena. Kajeno o nketswe ditokelo tsa hae tsa boahi naheng ya habo. O bitswa Letswantle. A ye kae jwale?

- 5.1.1 Molahlehi o ne a le kae ha a ntse a nahana dintho tsena? (1)
- 5.1.2 Lekgotla la dinyewe le ne le qosa Molahlehi ka qoso efe? (2)
- 5.1.3 Molahlehi o ne a dula ha mang, ha a le Thwathwa (Benoni)? (2)
- 5.1.4 Lebaka le entseng hore a ilo dula Thwathwa ke lefe? (2)
- 5.1.5 Molahlehi o ne a hlahetse kae? (1)
- 5.1.6 Ke eng e entseng hore Molahlehi a nkuwe e se moahi wa Afrika Borwa? (2)

- 5.2 Bala qotso ena ebe o araba dipotso tse itshetlehileng hodima pale kaofela ha yona.

SELLO LE BOPHELO

Menyetla, Sello a heletsa e tsullung mona faboriking. A phetjha ka koloi tse kgotswang ka botle. Ntlo a dula ho e ikgethileng. Tjhe ena ntlo le ha e ikgethile jwalo, o ne a rekile mme a e lefa mokitlana kgwedi le kgwedi. Diphahlo tse aparwang a di lata ka karete e tla lefshwa kgwedi le kgwedi. Setofo le sona e le se majabajaba le ha a ne a ntse a se lefella ha kgwedi e nngwe le e nngwe e fela. Tefo ho Sello e ne e le nthwananyana e fokolang ha kgwedi e fela. Tjhelete a amohela e bonahalang. Mosadi wa hae hantlente yena o ne a sa sebetse, e le motho ya fokofokolang ka bophelo.

- 5.2.1 Sello o ne a sebetse mosebetsi ofe? (2)
- 5.2.2 Ka bodulo, o ne a dula toropong efe? (1)
- 5.2.3 Ramosebetsi o ne a lelekela Sello eng mosebetsing? (2)
- 5.2.4 Mosadi wa Sello ke mang? (1)

- 5.2.5 Na mosadi wa Sello o ne a sebetsa? Fana ka lebaka bakeng sa karabo ya hao. (2)
- 5.2.6 Hantlente ha habo Sello ke kae? (1)
- 5.2.7 Ke moruti mang ya neng a aha Sello le mosadi wa hae ka tsa semoya? (1)
- [20]
- MATSHWAO OHLE A KAROLO YA D: 20**
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 120